

SLEIPISTØÐIN Á TVØROYRI

Blendan av sannleikanum

So missvisandi kann ein loyva sær at skriva til upplýsing og tíðindi fyrri lesararnar sum nýbakaði lærari Tóri Debbes Joensen ger í 14. Sept. og — sigst — yvir fyrri skúlabornum sínum viðvíkjandi landsstýrisins luti í sleipistöðarmálinum á Tvøroyri.

Øvugt av øllum sannleika.

SANNLEIKIN ER JÚST TANN. AT LANDSTYRÍÐ HEVUR VERÐ SO TVØRILIGT OG ØVUGTSINNÁÐ Í HESUM MÁLI SUM HUGSAST KANN

Løgtingsins samtykt um lánlovið for Fróðbiar sóknar kommunu viðvíkjandi 165.000 at seta í sleipistöðina har eins og lögtingsins samtykt um sjálvt at seta somu peningahædd sum partapening í sama virki, hendi við landsstýrisins harðastu móttöðu.

MANNAGONGDIN VAR HENDA: »EGNSÚTVIKLINGSFONDENS» STYRI KREVR STORRI EGINPENING:

Felagið »Færoernes Ophalingsbeddinge», Tvøroyri, søkti um lán frá »Egnsútviklingsfondene» at gera sleipistöðina for fyrri at gera allar skipsumvælingar, ið okkara skipafloata tørvur, og til, um kansri góvust til tess, at byggja fiskifer.

Men aðrenn stýrið fyrri »Egnsútviklingsfondene» kundi taka stöðu til umskónina mátti partapeningurin vera vorðin nógv størri enn tilfellið var. Haraftrat varð kravt fullfíggið uppráttur, tekningar yvir tað, sum ætlan var at gera, eins og kostnaðar og rakstrarløn.

FRÓÐBIAR SÓKNAR KOMMUNA SAMTYKKIR AT SETA 165.000 Í SLEIPISTØÐARMÁLÍÐ

Kommunan var sjálvandi sterkt interesserað í, at sleipistöðarmálið varð framt.

Hon samtykti tí at seta 165.000 sum partapening í felagið.

LØGTINGIÐ VERÐUR SØKT UM LÁNLOVI OG UM VEDHÁLD FYRRI LÁNÍÐ EINS OG EISINI AT SETA PARTAPENING Í VIRKIÐ

Løgtingið varð søkt um lánlovi og um vedhald fyrri láníð.

Felagið søkti eisini lögtingið um at seta lika nógv í sleipistöðina sum kommunan.

Hemming Jespersen, tjóðveldisformaðurin í Suðuroy, helt, at hansara menn á tingi vildu styðja málið allir sum ein.

LANDSTYRÍÐ TÝRÐI OG VÍSIR MÁLIÐ FRÁ SÆR

Men tá ið so P. M. Dam og hann komu í landsstýrið saman við Edward Mitens, sakførara, sum umboðsmanni felagsins, vísir landsstýrið og serliga tjóðveldismenn og máðurin, sum málið hoyrdi undir, annað andlit.

Landsstýrið kundi ikki víðgera málið, tí ein »formele» skrivlig umsókn treyt, og tá ið tingið var við at fara heim, vóru ikki stundir at gera nakað við málið tá, varð sagt.

UMSÓKN VERÐUR SKRVAÐ Á FUNDINUM

P. M. Dam helt, at skrivlig umsókn aftrat hjáverandi sakarskiotum var skjót at skriva. Hon kundi skrivast á fundinum. Umboðsmáður felagsins kundi diktera hana.

Men han bar seg undin og skjeyt til Dam at gera tað.

Dam bað so um og fekk eina steingrafingargentu. Dikteraði umsóknina á fundinum. Fekk hana skrivaða og undirskrivaða av Mitens sakførara sum umboðs-

manni felagsins og síðani handaði landsstýrismanninum á fundinum, aðrenn fundurin var slitin.

LANDSTYRÍÐ DRÁLAR

Nú var væntað, at landsstýrið fór at taka sær av málinum sum hastimál og leggja tað fyrri tingið við viðmæli sínum.

Men einki má kom fram.

TROÐKAÐ VERÐUR Á LANDSTYRÍÐ, MEN UTTAN ØRSLIT

Óg tá ið so heimfaring tingsins stóð fyrri durum, varð troðkað á landsstýrið at koma við málinum á tingið.

Men einki batti ...

SO KOM SVAR — NYGGI AVVISING

At enda kom bara tað munnliga svar frá landsstýrinum við Hemming Jespersen, at einki kundi gerast við málið, sum tað lá, tí landsstýrið kundi ikki ganga við til at læta tinginum til at vedhalda fyrri lán til kommununa at seta í sleipistöðina.

NÚ VAR SPURNINGURIN: KUNDI KOMMUNAN FÁ LÁN UTTAN TINGSINS VEDHÁLD?

Við landsstýrisins svari for P. M. Dam beinanvegin niðan í Føroya Banka. Hann bað Hemming Jespersen fylgja við.

FAA LÁNITLSØGN FRÁ FØROYA BANKA UTTAN VEDHÁLDSTREYTT

Bankastjóri Nonnegaard skilti tydingin av málinum og uttan himpr gav hann teimum tilsogn um lán uttan tingsins vedhald. Bankastýrið skuldi to góðtaka tilsognina. Men hann ívaðist ikki í at fáa hana.

LANDSTYRISMENNINIR BERA SEG STØÐUGT UNÐAN

Farið varð so aftur til landsstýrið við hesum góðu tilbúningum, og einaferð enn varð strungi á landsstýrið at leggja málið fyrri tingið við landsstýrisins viðmæli.

Men báðir landsstýrismennir Karsten Hoydal og Erlendur Paturson bórú seg undan. Stundir skuldu ikki vera til tess. Tingið fór jú heim o. s. fr. Og Hákon Djurhuus legmaður var stutt og greitt imóti málinum.

NÚ VÓRU GÓÐ RÁÐ DÝR

P. M. Dam fekk so fatur í málsins skjólum, skrivaði umsókn til tingið við javnaðarflokkinum aftanfyrri seg og fekk Hemming Jespersen at fáa ein tjóðveldismann aftrat javnaðarmannum at viðmæla tinginum at taka málið til viðgerðar.

Málið kundi hann sum lögtingsmaður leggja fram á ting.

LANDSTYRÍÐ Í ØÐINI

Landsstýrið var í øðini og segði viðgerðina vera órglugluga.

VINNA Á LANDSTYRIS-ANDSTØÐUNI

Men málið varð viðgjort og kom til atkvøðu.

Allir javnaðarmenn og nakrir tjóðveldismenn reistu seg. Tað var ov lítið. Men so tóku sambandsmenn undir við at reisa seg. Samtykt var.

HÁKON DJURHUUS, LØGMÁÐUR, FLYGUR UPP Í ØÐINI

Sambandsatkvøðurnar komu landsstýrinum so datt við, at legmaður Hákon Djurhuus fleg upp í øðini og hótti við ikki at lýsa lógina.

AFTUR DRÁLAN AV LANDSTYRINUM

Tað fekk eisini ein long tíð, aðrenn landsstýrið fekkst at lýsa lógina, hvær eftir lögtingið eisini skuldi seta kr. 165.000 sum partapening í sleipistöðina á Tvøroyri. Hesin peningur var avgjort jattaður uttan serligar treytr.

TRÆLKAR KOMMUNUNA IMÓTI LØGTINGSSAMTYKTINI

Men stríðið við landsstýrið var ikki út emn.

Tað hevði stóðugt ílt í huga. Leingi lá tað og »spekuleraði» óndskap sín út, so »rafinertan» og illavorðnan, at ein neyvan hevur hoyrt um slíkt.

Imóti lögtingsins samtykt loyvi tað sær at treyta lögtingsins partapening við, at Fróðbiar sóknar kommunu setti sín pening í sleipistöðina við ongum atkvøðurætti, alto sum eina gávu til tann mann, sum átti meirilutan av felagsins partapeningi.

Hesa treyt hevði landsstýrið ikki rætt at seta, tí tað stóð sum sagt ikki eitt einasta orð í tingsins samtykt, sum heimiladi landsstýrið til hesa kúglingargærd.

Og vit ívast í, at landsstýrið av egnum ávum hevði rætt til at seta landskassans pening uppá 165.000 kr. í sleipistöðina uttan atkvøðurætti. Tað hevði verið veri at roynt hetta við dómssátarnar.

Landsstýrið hevur og má hava skyldu til í einum og øllum at rætta seg eftir tingsins samtyktum og ikki fara fætið haratrum.

TEIR BORGARLIGU BOYGGJA HÓVUR FYRRI LANDSTYRISINS TRÆLATREYTM

Javnaðarmenn í sóknarstýrinum vildu ikki lúta fyrri hesum ólögliga trysti landsstýrisins, men avistitu tí og vildu fáa samtykt endurnýggjan av lánjattani og at nýðja landsstýrið at halda seg til lögtingsins samtykt.

Men hin borgarligi meirilutin í sóknarstýrinum sveik sóknarstýrisins rætt og lútaðu.

Hann og landsstýrið vísu, at tað var av missgám og við svikabrogðum, at teir borgarligu flokkarnir, tjóðveldisflokkurin, flokkurinn og sambandsflokkurin høvdu kunnað fylkt seg við hjál av einum »falskum» máni, sum góðirgynvri javnaðarmenn høvdu valt, tí teir trúðu og vísu ikki betri enn at hann var góður javnaðarmáður.

Teir, afturhaldslíðið vísu, at aftaná hesi 4 árini, ið svika-

bragðið gav teimum at taka maktina, vildu teir aftur koma í minnilutan.

Teir vildu tí í øllum fori forða fyrri, at javnaðarmenn nakrantíð skuldu kunna koma at hava nakað at siga í sleipistöðarmálinum.

Tapti landsstýrið í tinginum, skuldi tað við óreglugluga atburðinum, sum frá Føroyum út frá löggi fyrri stýrið fyrri »Egnsútviklingsfondene».

Men best fall tað sum sagt landsstýrinum kortini, at einki varð hurtur úr málinum soleiðis sum tað (landsstýrið) upprunaliga hevði lagt upp til.

»MISSANNBEFALLAÐ»

Málið kom so — aftaná at hava verið drálað í fleiri ár — niður. Tað var eitt av teim fyrstu málinum, sum frá Føroyum út frá löggi fyrri stýrið fyrri »Egnsútviklingsfondene».

Tá ið P. M. Dam sum fólkatingssmaður niðri kom at spyrja eftir málinum — tað var frætt, at tí lá vát undir fótum — varð sagt, at tað varð mettt ikki at hava livilíkindi.

DAM TEKUR UM ENDAN

Hóast atburðurin hevði verið uttanfyri alt mark ljótur og fyltur av henvindarhuga og illgerðaranda móti javnaðarmannum og arbeidarafylkingini á Tvøroyri, kundi P. M. Dam tað sum skyldu sína at gletta á tann imóti, at málið nú skuldi fellast. Arbeidsloysis raðuliga skrimsl er so hart, at sjálvi eitt mál við so svartum atburði frá afturhaldslíðinum móti Fróðbiar sóknar kommunu og arbeidarafylkingini í henni, móti hennara fundamentala rætti, rættinum at vera við í mál til sín lut, mátti verða framt heldur, enn at einki hendi.

Tá glapp hurð úr klova!

Tá ið borgarstjórnin á Tvøroyri við stutli frá fólkaflokksmánum við Knút Vang og Kajartan Mohr og øðrum prominendum afturhaldsmánum fingur forðað velduga bygging av einum nútímans skipasmíð og umvælingarvið.

Virkjó, sum vildi havt gjørt okk-

um foran at havi bygt okkara egna fiskiskip og harvið bjargað milliónur av arbeidslon, sum nú er flotin hjá okkum bygdur í Fraklandi, Noregi, Eysturýsklandi, Danmörkuni og onnur stóð.

Virkjó, sum vildi havt lagt umvælingarbeiðni uppá okkara skip í eina príslegu, sum var kappingarfor við onnur lond og spart okkara skipafloata fyrri at góðtaka heimsins drástu reparatiónir, soleiðis sum hendur okkum í dag, hvær ið skipafloatin er við at fara av knórnum av øv dýrum útróðslum.

Vit vilja gjallari koma til hetta í næsta ella í einum av teimum næstu bláðunum.

Avtóftið ...

(Frámald frá 1. síðu).

son sum gongur á odda, tá talað verður um avtøfting av byggunum er einki nýkomid.

ti serstakliga hann bardist sum úlvur á skóg imóti, at peningurin varð jattaður til størsta áhugamálið Nórðoyinga — FJAL-LASMOGUN! Hin mikla andstøðan móti betri livikorum hjá útróðarmannum á smábýgd er so stór ikki eitt einansmál mál, teir ráðandi eru imóti, men eitt líð í avtøftingarpolitikki »sjálvsstýrislandsstýrisins» mótvægis smá byggunum.

Útlendsk ítróttatíðindi

Í einum landsdysti í hondbólta fyrri menn vann Vesturýskland á Noregi við 23—16 í einum dysti fyrri kvinnur millum hesi somu lond vann Týskland, to her bara við 9—8.

Tá er skrivað fyrr um fótballleikarar ið hava selt seg til Skotland. Nú eru tveir seldir afturat tað eru danarnir Leif Mortensen og Jørgen Ravn sum eru farmir til Aberdeen.

Hinir skandinávarir verða nógv róstir, í skotskum bláðum, fyrri teirra góða leik. Seinasta sunnudag var tann besti leikarin í Skotlandi yvirmóður danin Jørn Sørensen í leikar fyrri Morten, sum henda dagin vann sín dyst við 5-0 á Airdrie, hann fekk sjálvur eitt mál og legði upp til ivcy. norðmaðurin Roald Kniksen Jensen ein kendur leikari, leikti fleiri dystir á norska landsliðinum) var besti leikari á sínum liði Hearts, ið vann 3—1 á Third Lanark. Eisini íslendingurin í leikar fyrri Glasgów var nevndur sum ein hin besti leikarin á vøllinum, teir vunu 4—0 á Dundee FC.

Líðið sum Finn Døssing og Mogens Berg eru á, vunu óvantað við 3—1 á Celtic, her fekk Døssing og Berg hvørt sitt mál.

Støðan í 1. divísión í Skotlandi:

1. Kilmarnock	21	40—17	33
2. Hearts	21	61—28	32
3. Hibernian	20	47—23	31
4. Glasgów Rang.	19	52—21	26
5. Dunfermline	19	42—21	26
6. Morton	20	36—23	24
7. Celtic	20	37—30	23
8. Clyde	20	35—34	23
9. Dundee F.C.	20	42—35	21
11. Aberdeen	19	32—44	15
10. Motherwell	19	31—28	19
12. St. Mirren	21	22—42	15
13. Partick	20	29—42	14
14. Falkirk	20	22—45	14
15. St. Johnston	19	24—40	13
16. Dundee United	19	23—33	12
17. Airdrie	20	24—62	8
18. Third Lanark	19	16—52	7

varð valdur til formanns og hóast hin mikla ágangin undir stríðsárum fekk hann gongd á og menti hetta felag at vera eitt av teimum mætastu politisku felagunum í landinum. — Harvið er longu sagt, at Christoffur var javnaðarmáður og legði orku sína í at vinna sigur fyrri teimum sosialistisku frælsis- og rettsvissuhugvinum.

Fríður ver yvir minni hansara.

Vinnaður.

Bara »klór«

UNDIR DOM FISKI- OG ARBEIÐSMANNA

Undir viðgerðini av studningi til útróðramenn á bygd, talaði Erlendur Patursson um hetta uppskotið og hini 11 javnaðarmanna uppskoti:

1500 kr. í minstuløn, Botan av prísivíðbótini til fiskimenn

Landsfiskavirki, Landsandelsimflytan av øllum útgerðarvorum o.fl.

Hann skírdi tey fyrri klór.

Menn, ið hoyrdu hann undraðust yvir, at fiskimenn einaferð skulu hava havt henda mannin til formann sín.

Ein áhoyrari, ein av fremstu álitismonnum fiskimanna, ein ið er og hevur verið álitismaður tjóðveldismanna á tingi, var so sinnisrøður yvir talu og atburð tjóðveldismanna á tingi móti fiskimennum, at ikki bara mótmælti hann munnliga »menc», segði hann: »seg skuldi skriva eina grein imóti teimum.»

Viðferðin av javnaðarmálinum um frítt við lön til útróðramenn fekk ikki blíðari viðferð.

Erlendur Patursson lovaði Dam hevnd, um hann ikki helt uppat við hasum »klórnum».

Men P. M. Dam vildi ikki lata seg hotta og lovaði Erlendi Patursson at kunngerða stóðu og atburð hansara móti fiskimonnum, at

koma undir umroðu á hvørjum »valgi», hvørjum húsi, alla staðið har ið livandi arbeidsmenn og fiskimenn skifta orð um politikk.

Hann skal koma undir dom fiski- og arbeidsmanna.

CHRISTOFFUR JACOBSEN

Klakksvik

til áminningar

Mánadagin komu deyðsboðini av Christoffur Jacobsen — Christoffur í Búðnum — Klakksvik.

Christoffur hevur verið rættuliga heilsuðbrekaður hesi seinri árin; og nú vóru hesi brekini vorðin so mein, at livistraðurin var slitin, hóast hann ikki var meira enn 72 ára gamalur.

Christoffur var foddur 30. oktbr. 1892.

1910 fór hann út at sigla við danskari skonnart, men helt uppat við siglingini og fór til Svøríkis at arbeiða. Tað var her, at hann var so óheppin at missa helmingin av fingrunum á aðrari handini.

Úr Svøríki fór hann yvir til Amerika, har hann dvaldið í 20 ár.

Heim aftur komin gjordist hann formaður í Klakksvikar arbeidsmannafelag og var tá við til at vinna 8 tíma arbeidssdag og hitt stór verkfallið í 1934.

Í 1936 var hann við til at stovna Klakksvikar kappdróðarlag, har hann gjordist formaðurin og fekk rættuligt dik á kappdróðurin.

Í 1944 var hann við til at endurreisa Nórðoya javnaðarfelag, sum eina tíð hevði ligið í dvala. Hann